

ΤΕΧΝΙΚΟ

ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

ΕΛΛΑΔΑΣ

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΤΜΗΜΑ ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟ ΣΥΝΕΔΡΙΟ

Κέρκυρα, Δεκέμβριος 2017

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η έννοια της Ανάπτυξης συνίσταται στην προαγωγή της κοινωνίας (όχι μόνο της κερδοφορίας των επιχειρήσεων) από μια δεδομένη κατάσταση σε μια νέα βελτιωμένη θέση και με ανοδική προοπτική.

Κάθε αναπτυξιακό σχέδιο στηριγμένο σε αδρομερείς εκτιμήσεις και όχι σε οργανωμένη πληροφορία, έχει μεγάλες πιθανότητες να αποτύχει. Το αποτυχημένο εγχείρημα θα καταναλώσει πολύτιμους πόρους στερώντας τους από την πραγματική ανάπτυξη.

Για να ελαττωθούν οι πιθανότητες στρεβλής ανάπτυξης, απαραίτητη προϋπόθεση είναι η πλήρης και λεπτομερής αποτύπωση της τρέχουσας κάθε φορά κατάστασης. Αυτή απαιτεί την οργανωμένη καταγραφή και μέτρηση στοιχείων και παραμέτρων που θα μπορούν να αναλυθούν και να αξιολογηθούν με ακρίβεια.

Η διαδικασία αυτή θα έχει τα εξής αποτελέσματα :

- Την παραγωγή ασφαλών συμπερασμάτων για την τρέχουσα κατάσταση

Ωστε να ξέρουμε **που βρισκόμαστε**

- Το σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων προοπτικών

Ωστε να ορίσουμε **που θέλουμε να πάμε.**

- Την αναγνώριση των μελλοντικών τάσεων και
- Την επιλογή στρατηγικής

Ωστε να **επιλέξουμε τον τρόπο** για να φθάσουμε εκεί που σχεδιάσαμε.

- Την καταγραφή και αντιμετώπιση των άμεσων προβλημάτων

Παράλληλα, ακολουθώντας μια μεθοδολογία καταγραφής και ανάλυσης θα αποφεύγεται:

- η σύγχυση εκτίμησης μεταξύ ποιοτικών και τα ποσοτικών στοιχείων και
- η λανθασμένη συσχέτιση μεταξύ αιτίων και αποτελεσμάτων

Δυστυχώς η υιοθέτηση μεθοδολογικής προσέγγισης και ουσιαστικής αξιολόγησης, είναι μακριά από τη κοινή εμπειρία στη χώρας μας. Συνηθίσαμε στην ασφάλεια της ασάφειας και της γενικότητας. Στο σημείο όμως, που βρισκόμαστε είμαστε αναγκασμένοι να αλλάξουμε τον τρόπο λειτουργίας μας και είναι βέβαιο ότι θα πάμε καλύτερα.

Οι σκέψεις και οι προτάσεις που παρατίθενται πιο κάτω, είναι αποτέλεσμα της σύνθεσης αφενός των ήδη διατυπωμένων και επεξεργασμένων θέσεων του Περιφερειακού Τμήματος Κέρκυρας του Τ.Ε.Ε. (ΤΚ/ΤΕΕ), αφετέρου του αποστάγματος συζητήσεων και προτάσεων των Μονίμων Επιστημονικών Επιτροπών του Τμήματός μας με τη συμμετοχή πολλών μηχανικών.

Στη συνέχεια τίγονται ζητήματα με σύντομη περιγραφή, χωρίς ιδιαίτερη ανάλυση. Το ΤΚ/ΤΕΕ είναι στη διάθεση κάθε ενδιαφερόμενου να εξειδικεύσει και να αναλύσει σε μεγαλύτερο βάθος κάθε ένα από τα θέματα.

ΤΟΠΙΚΑ - ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΘΕΜΕΛΙΩΔΗ ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ ΤΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Με δεδομένη τη διακύμανση της ζήτησης και των επιβαρύνσεων μεταξύ θερινής τουριστικής και χειμερινής περιόδου στην Κέρκυρα, τα προαπαιτούμενα θεμελιώδους σημασίας για κάθε μορφής ανάπτυξη συνοψίζονται στα ακόλουθα :

✚ ΝΕΡΟ : Επάρκεια σε ποσότητα και σε ποιότητα.

Ο υπολογισμός θα πρέπει λαμβάνει υπόψη τη ζήτηση αιχμής της θερινής περιόδου.

Απαιτούνται *έργα περιορισμού των απωλειών των δικτύων* για τον περιορισμό της σπατάλης και στη συνέχεια *έργα υποδομής για την εξασφάλιση της απαιτούμενης ποσότητας και ποιότητας του νερού* σύμφωνα με το βραχυπρόθεσμο πρόγραμμα της ΔΕΥΑΚ και με το μακροπρόθεσμο ολοκληρωμένο έργο της Ύδρευσης Κέρκυρας («Φράγματα»).

Μέρος της λύσης μπορεί να είναι και συμπληρωματικά *έργα αφαλάτωσης με χρήση ΑΠΕ* και έλεγχο περιβαλλοντικών επιπτώσεων.

Η υιοθέτηση *τεχνικών μεθόδων επαναχρησιμοποίησης ποσοτήτων νερού* ή η χρήση αποθηκευμένου βρόχινου νερού, είναι δυνατό να εξοικονομήσει σημαντικές ποσότητες που σήμερα χάνονται. Αυτό μπορεί να υλοποιηθεί με τη *συστηματική εκπαίδευση των καταναλωτών* – ιδιαίτερα των νέων - μέσω εθνικών και ευρωπαϊκών προγραμμάτων.

✚ ΕΝΕΡΓΕΙΑ : Εξοικονόμηση, ΑΠΕ.

Τους πιο θερμούς μήνες του καλοκαιριού, ο κίνδυνος κατάρρευσης του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας είναι τεράστιος και οι επιπτώσεις ενός τέτοιου συμβάντος θα είναι πολύ σοβαρές.

Η *εξοικονόμηση ενέργειας* είναι αφενός η άμεση μέθοδος απομάκρυνσης του κινδύνου, αφετέρου έχει ευεργετικά οικονομικά αποτελέσματα τόσο στον καταναλωτή όσο και στην εθνική οικονομία.

Η λήψη *μέτρων νομοθετικού χαρακτήρα με μορφή κινήτρων και περιορισμών* (π.χ. η κατάταξη των τουριστικών εγκαταστάσεων να συναρτάται και από την ενεργειακή τους συμπεριφορά).

Η *χρήση ΑΠΕ* είναι το πεδίο στο οποίο, ο πολιτικός και ο επιστημονικός κόσμος, οφείλουν να δώσουν ιδιαίτερο βάρος με προσοχή στην εφαρμογή, στην έκταση και στο μίγμα των διάφορων μορφών τους ανά περιοχή. Η συνεργασία των τοπικών επιστημονικών φορέων και υπηρεσιών για το σχεδιασμό και την προοπτική ανάπτυξής τους είναι ζήτημα προτεραιότητας.

✚ ΑΠΟΡΡΙΜΜΑΤΑ : Διαχείριση, Ανακύκλωση

Τεράστιο κεφάλαιο και αιτία οξύνσεων των τοπικών κοινωνιών.

Οι κοινωνικές αντιδράσεις είναι βασικό εμπόδιο στην υλοποίηση λύσης που θα αντέχει τεχνικά, οικονομικά και περιβαλλοντικά. Η διαμόρφωση αυτής της αρνητικής κατάστασης έγινε με ευθύνη, κυρίως, των τοπικών (αλλά και εθνικών) πολιτικών επιλογών αποφυγής του προβλήματος και παραπομπής του στο μέλλον, αλλά και λόγω της άθλιας διαχείρισης των απορριμμάτων στην πράξη. Έτσι, το πρόβλημα έχει κατασταθεί δυσεπίλυτο και αν δεν γίνει κάτι «τώρα», κινδυνεύει να γίνει ανεπίλυτο.

Η πιστή και άμεση εφαρμογή του ΠΕΣΔΑ είναι επιτακτική, και για την υλοποίησή του απαιτούνται οικονομικοί πόροι και ισχυρή πολιτική βούληση χωρίς παλινωδίες.

Το ζήτημα έχει αναλυθεί σε όλο του το βάθος και σε όλη του την έκταση.

Τα κομβικά σημεία είναι:

- η εκτροπή όγκου απορριμμάτων προς την **ανακύκλωση** και η ορθή εφαρμογή της σε όλη την αλυσίδα ενεργειών – από την διαλογή στο σπίτι μέχρι την επαναχρησιμοποίηση των ανακυκλούμενων.
- η **χωροθέτηση** των εγκαταστάσεων επεξεργασίας και ταφής
- η επάρκεια **οικονομικών πόρων** για την αρχική επένδυση και για τη σωστή λειτουργία
- η συνεχής **περιβαλλοντική παρακολούθηση**.

Επισημαίνουμε ότι τεχνικές λύσεις επεξεργασίας και διαχείρισης απορριμμάτων υπάρχουν και για κάθε περίπτωση είναι σχετικά εύκολο να βρεθεί η κατάλληλη λύση.

✚ ΜΕΤΑΦΟΡΕΣ – ΣΥΓΚΟΙΝΩΝΙΑ :

➤ Εσωτερικό Οδικό Δίκτυο της Κέρκυρας

Το νησί έχει ιδιαίτερα εκτεταμένο οδικό δίκτυο που συνδέει το μεγάλο πλήθος οικισμών που είναι διασπαρμένοι σε όλη την έκτασή του. Η ασφαλής και ταχεία μετακίνηση στην ενδοχώρα απαιτεί **παρακολούθηση και προληπτική συντήρηση του οδικού κτιρίου με βάση ετήσιο πρόγραμμα**.

Η συστηματική και προληπτική συντήρηση μεσοπρόθεσμα εξοικονομεί πόρους σε σχέση με τις μείζονες επεμβάσεις κατασταλτικής αποκατάστασης κατεστραμμένων τμημάτων λόγω εγκατάλειψης. Επιπλέον **αυξάνεται η ασφάλεια και η ταχύτητα** των οδικών μεταφορών και μετακινήσεων.

➤ Συγκοινωνιακή Σύνδεση της Κέρκυρας

Βασικές έννοιες που πρέπει να ληφθούν υπόψη για την άσκηση αναπτυξιακής πολιτικής που σχετίζεται με τις μεταφορές και τη συγκοινωνία είναι :

η **Νησιωτικότητα**,

το **Μεταφορικό Ισοδύναμο** και

η **Χρονοαπόσταση**.

A) Κέρκυρα - Ηγουμενίτσα

Οι διαδρομές από Ηγουμενίτσα προς Αθήνα είναι 4,5 ώρες, προς Θεσσαλονίκη 3 ώρες, προς Πάτρα 2,5 ώρες, προς Ιωάννινα 45 λ. και η πορθμειακή γραμμή είναι 1,45-2 ώρες. Δηλαδή, ο χρόνος με το ferry είναι αντίστοιχα το 40% (Αθήνα), το 65% (Θεσ/νικη), το 80% (Πάτρα), το 260% (Ιωάννινα).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, θεωρούμε ως αναγκαία τη **βελτίωση του χρόνου της πορθμειακής γραμμής Κέρκυρας - Ηγουμενίτσας**.

B) Διασύνδεση μεταξύ Νησιών της Περιφέρειας.

Παράγοντας ενδοπεριφερειακής συνοχής και ανάπτυξης, αδιαμφισβήτητα είναι η ταχεία, συχνή και οικονομική διασύνδεση μεταξύ των νησιών της ΠΠΝ.

Η **υφιστάμενη αεροπορική γραμμή δεν επαρκεί** και η ενίσχυσή της είναι αναγκαία.

Η σύνδεση με **γραμμές υδροπλάνων** μπορεί να αποτελέσει λύση αλλά προϋποθέτει την αδειοδότηση υδατοδρομιών, και βιωσιμότητα των συγκεκριμένων δρομολογίων.

Η θέσπιση **ενιαίου οικονομικού εισιτηρίου** (με μείωση φόρων για τους επιβάτες και τα οχήματα) για το συνδυασμό θαλάσσιων και οδικών μεταφορών με σύγχρονη έκπτωση στα διόδια, (π.χ. Κέρκυρα – Ηγουμενίτσα - Κυλλήνη – Κεφαλονιά).

Ενισχυτική για το συγκεκριμένο σκοπό θα είναι η **δημιουργία περιφερειακών κόμβων μετεπιβίβασης με ταχεία ανταπόκριση** προς τους διάφορους προορισμούς.

Γ) Αεροπορική και Ακτοπλοϊκή Σύνδεση με Ευρωπαϊκούς Προορισμούς

Η γεωγραφική θέση της Κέρκυρας ευνοεί την **αεροπορική σύνδεση με ευρωπαϊκούς προορισμούς** με διάρκεια η οποία δεν είναι μεγαλύτερη από 4 ώρες.

Ευνοϊκή είναι και η **θαλάσσια πρόσβαση** στην Ευρώπη, μέσω των λιμανιών της Ιταλίας.

Όμως, **το πλεονέκτημα περιορίζεται (ή εξαφανίζεται)** για τους μήνες από Νοέμβριο μέχρι και τον Απρίλιο.

Η διατήρηση των δυνατοτήτων της **μικρής χρονοαπόστασης και της συχνής ανταπόκρισης**, είναι ισχυρό αναπτυξιακό κίνητρο για ανθρώπους που θα επιλέξουν τη μόνιμη ή ημιμόνιμη διαμονή τους στο νησί, για την ανάπτυξη επιχειρήσεων 12μηνιας λειτουργίας με εξαγωγικό ενδιαφέρον, με δραστηριότητες που σχετίζονται με το Ιόνιο Πανεπιστήμιο, τη διοργάνωση συνεδρίων, τον τουρισμό, κ.λπ.

Σημαντικό ρόλο στην τοπική ανάπτυξη, μπορεί να διαδραματίσει η *αναβάθμιση και η αξιοποίηση των μικρών λιμανιών και των μαρίνων* των νησιών.

Τέλος, μεγάλης τοπικής σημασίας είναι η *ολοκλήρωση όλων των λιμενικών έργων και εγκαταστάσεων στο Λιμάνι της πόλης της Κέρκυρας*.

ΣΥΣΤΑΣΗ ΦΟΡΕΩΝ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Είναι απαραίτητη η *Σύσταση Φορέων Διαχείρισης*, εξασφάλιση πόρων (πράσινο ταμείο) και ενίσχυση Περιφερειακών Δ/νσεων για την προστασία του περιβάλλοντος και την υλοποίηση αναπτυξιακών έργων.

ΤΟΠΙΚΑ ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΑ ΘΕΜΑΤΑ

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Παρατηρητήριο Τουρισμού

Ίδρυση *Τοπικού - Περιφερειακού Παρατηρητηρίου Τουρισμού* για τη συγκέντρωση, ανάλυση και επεξεργασία στοιχείων, χρηματοδοτούμενο από τους Τουριστικούς Επιχειρηματίες, οι οποίοι θα είναι και οι ωφελούμενοι από τη λειτουργία του.

Η συστηματική λειτουργία του θα μπορεί να καθορίσει για τον τόπο, τη **Φέρουσα Ικανότητά του** δηλαδή τα όρια του χώρου, των φυσικών πόρων, των δικτύων και των περιβαλλοντικών αντοχών. Προς το παρόν, τα όρια αυτά δεν έχουν ξεπεραστεί. Δεν επιτρέπεται όμως να αγνοήσουμε τον κίνδυνο γιατί η ζημιά θα είναι δύσκολα αναστρέψιμη.

Επίσης θα καταδειχθεί τις τάσεις, την ζήτηση, τα ποσοτικά και ποιοτικά δεδομένα ώστε να αναλύονται και να λαμβάνονται γρήγορες και σωστές αποφάσεις εξέλιξης του τομέα.

Π.Υ.Τ. (Ε.Ο.Τ.)

Βασικός παράγοντας ανάπτυξης είναι η *αναβάθμιση της Υπηρεσίας Τουρισμού (Π.Υ.Τ.)* στην Περιφέρεια Ι.Ν.

Ψηφιακή Τεχνολογία στον Τουρισμό

Υπάρχει υποαξιοποίηση του καναλιού του ψηφιακού τουρισμού στην Ελλάδα. Το 56% των ταξιδιών προς προορισμούς εντός της Ε.Ε. οργανώνεται πλέον online [μελέτη της Oxford Economics]

Το ποσοστό των ταξιδιών στην Ελλάδα, που οργανώθηκε διαδικτυακά, αυξήθηκε σε περίπου 17% από μόλις 7% το 2012.

Η ψηφιακή τεχνολογία στον τουριστικό τομέα δίνει **Θέσεις εργασίας**.

Μέσα από την αξιοποίηση της τεχνολογίας είναι δυνατός ο περιορισμός της κυριαρχίας των «tour operators», που μέχρι και σήμερα καθορίζουν την τουριστική κίνηση ποσοτικά και ποιοτικά, προσπορίζόμενοι οικονομικά οφέλη που σε άλλη περίπτωση θα έμεναν στη χώρα μας. Είναι δηλαδή δυνατός ο **περιορισμός της διαμεσολάβησης και των Μεσαζόντων**.

Τμήμα Τουρισμού στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο

Η στήριξη, η ενίσχυση και η ανάπτυξη συνεργασιών της τουριστικής επιχειρηματικότητας με το πανεπιστήμιο θα δώσει μεγάλη ώθηση στο τουριστικό προϊόν όχι μόνο τοπικά αλλά και ευρύτερα.

Τουρισμός και Πρωτογενής Τομέας

Δημιουργία προϋποθέσεων και κινήτρων για την προώθηση των παραγόμενων προϊόντων στο παρεχόμενο τουριστικό προϊόν με ταυτόχρονη ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού όπως ο αγροτουρισμός.

Η ποιοτική παραγωγή πρέπει να είναι ο βασικός στόχος και αυτό εξασφαλίζεται με την βιολογική γεωργία και κτηνοτροφία. Σημαντικός παράγοντας ανάπτυξης μέσα από τον τουρισμό είναι η προβολή και υποστήριξη κατεξοχήν τοπικών προϊόντων – κουμ κουάτ, νούμπουλο, τσιτσιμπύρα, κερκυραϊκό λάδι – .

ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΣ - ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ιστορικό Κέντρο Της Πόλης της Κέρκυρας

Το Τμήμα Κέρκυρας του ΤΕΕ με διαχρονική συνέπεια συνέβαλε στη διατήρηση και προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς του τόπου. Ξεκίνησε τις προσπάθειες **ένταξης της Πόλης στον κατάλογο της UNESCO** και με την έμπρακτη συμβολή του τελικά υλοποιήθηκε η ένταξη το 2007.

Το ιστορικό κέντρο και οι φρουριακές εγκαταστάσεις της Πόλης της Κέρκυρας, είναι σημαντικός πόλος έλξης αρχιτεκτονικού, πολεοδομικού και ιστορικού ενδιαφέροντος παγκόσμιας εμβέλειας. Η διατήρηση και η προστασία του είναι προϋπόθεση ευημερίας για τον τόπο.

Επειδή τα κύρια γνωρίσματα του μνημείου είναι ο κτιριακός, πολεοδομικός και φρουριακός χαρακτήρας του, και μάλιστα, το γεγονός ότι η περιοχή είναι «ζωντανή» με κατοίκους και λειτουργίες πόλης, **είναι αυτονόητο ότι αποτελεί πεδίο εφαρμογής για το επιστημονικό αντικείμενο του μηχανικού, εξίσου με αυτό του αρχαιολόγου.**

Θεωρούμε ως απολύτως αναγκαία την ενίσχυση της υπηρεσιακής δομής **της Εφορείας Αρχαιοτήτων Κέρκυρας**, με τη δημιουργία επαρκώς στελεχωμένου τεχνικού τμήματος (Τεχνικής Υπηρεσίας).

Πέραν αυτού, η λειτουργία της προστατευόμενης περιοχής, τα απαιτούμενα έργα, και οι ασκούμενες δραστηριότητες σε αυτήν, προϋποθέτουν την εμπλοκή πολλών διαφορετικών υπηρεσιών (ΔΕΗ, ΟΤΕ, ΔΕΥΑΚ, Υπηρεσία Δόμησης, Τεχνικές Υπηρεσίες ΟΤΑ,

Γραφείο Παλαιάς Πόλης, Δ/ση Χωροταξίας Περιβάλλοντος, Εφορεία Αρχαιοτήτων). Λόγω αυτού του γεγονότος, προκειμένου να σχεδιαστεί και να υλοποιηθεί κάθε παρέμβαση στην περιοχή προστασίας, **θα πρέπει να υπάρχει συντονισμός και συνεννόηση των εμπλεκόμενων φορέων.**

Δυστυχώς, αυτό σήμερα δε συμβαίνει, με αποτέλεσμα οι αστοχίες στο φυσικό αντικείμενο, στο χρόνο υλοποίησης και στα προϋπολογιζόμενα ποσά να είναι ο κανόνας, με δυσμενείς επιπτώσεις για το δημόσιο συμφέρον και στο ίδιο το πολιτιστικό αγαθό.

Η λύση στο πρόβλημα είναι **να θεσπιστεί υπηρεσία «μιας στάσης»**, που θα αναλάβει τον πιο πάνω συντονισμό.

Ιδιαίτερα σημαντική θεωρούμε τη **θεσμοθέτηση χρηματοδοτικών και φορολογικών κινήτρων για τα ακίνητα της Παλαιάς Πόλης** που πληρούν τις προδιαγραφές του Κανονισμού Αστικής Λειτουργίας.

Για να προωθηθεί η άμεση εφαρμογή των όρων του Κανονισμού Αστικής Λειτουργίας της πόλης, εκτός από την αστυνόμευση και τις κυρώσεις, είναι σκόπιμο να θεσμοθετηθούν ειδικά χρηματοδοτικά και φορολογικά κίνητρα (οικονομική ενίσχυση για εργασίες αποκατάστασης, φοροελαφρύνσεις, φοροαπαλλαγές, κλπ.) όπως και αντικίνητρα, επιβραβεύοντας σε κάθε περίπτωση τα κτήρια που εφαρμόζουν τον Κανονισμό, με μονάδα αναφοράς το σύνολο του κτηρίου και όχι την ιδιοκτησία.

Η δράση προβλέπεται στο Σχέδιο Διαχείρισης της Παλαιάς Πόλης (Δράση 13.2).

Να σημειωθεί ότι ανάλογη πολιτική έχει ήδη θεσμοθετηθεί για άλλες ειδικές περιοχές της χώρας (*Μεταξουργείο, κέντρο Αθήνας (περιοχή «Γεράνι»*), σύμφωνα με τον Ν.4030/ΦΕΚ249/Α/25.11.2011, άρθρα 43,44).

Παρεμβάσεις Αναβάθμισης της Πόλης της Κέρκυρας

Κυκλοφοριακές Παρεμβάσεις με στόχο τον περιορισμό της κυκλοφορίας στο Ιστορικό Κέντρο της πόλης (μόνο ήπια κυκλοφορία). Πλήρης απαγόρευση της βαριάς κυκλοφορίας πλην του Αστικού ΚΤΕΛ με κατά το δυνατό μικρά οχήματα.

Υπογειοποίηση κάδων απορριμάτων σε περισσότερα σημεία της πόλης (σχεδόν 10πλάσια χωρητικότητα, ελάττωση οσμών, λιγότερη οπτική ρύπανση, σπανιότερη αποκομιδή)

Παροχή Εκπαιδευτικού Έργου

Η δυναμική του **Ιονίου Πανεπιστήμιου και του ΤΕΙ Ιονίων Νήσων** σε συνεργασία με άλλους (π.χ. Ευρωπαϊκούς) φορείς μπορεί να αξιοποιηθεί έτσι ώστε να υπάρξει μία οργανωμένη και συνεπής παροχή εκπαιδευτικού έργου.

ΝΕΕΣ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΕΣ

Η χρήση της τεχνολογίας μπορεί να μας φέρει στο τεχνολογικό προσκήνιο των ευρωπαϊκών περιφερειών και να αποτελέσει εργαλείο ανάπτυξης και εργαλείο συνοχής της περιφέρειας με *άρση όχι μόνο των ενδοπεριφερειακών αλλά και των κοινωνικών ανισοτήτων.*

GIS Εφαρμογές

Με τη δημιουργία *περιφερειακού GIS χάρτη* ως πηγή, θα προωθηθεί η συγκέντρωση, η ανάλυση και ο συνεχής εμπλουτισμός των πολλαπλών χωρικών δεδομένων με στόχο την σύγκλιση σε όλα τα επίπεδα σε ένα ενιαίο συνεκτικό πλαίσιο, που θα *επιτρέπει την πρόσβαση και την αξιοποίηση των χωρικών, επιχειρηματικών ή άλλων πληροφοριών.*

e-Government - e-Commerce

Η κατασκευή *κοινής διαλειτουργικής πλατφόρμας*, ώστε με χαμηλό κόστος και με ταχεία πρόσβαση για on-line αγορές, να μπορούν να ενταχθούν όλες οι επιχειρήσεις της ΠΙΝ. Ουσιαστικά να δημιουργηθεί *e-Mall για όλη την ΠΙΝ.*

Αναπτυξιακά βήματα αποτελούν, επίσης:

- η δημιουργία *κοινών υπηρεσιών ηλεκτρονικής διακυβέρνησης* (e- Government shared services (eGSS)) και
- οι λειτουργίες Document Image Processing, όπου *τα ηλεκτρονικά αρχεία θα αντικαταστήσουν σταδιακά τη σημερινή χρήση χαρτιού* στη βάση των δομών της ΠΙΝ.

Θερμοκοιτίδες

Θερμοκοιτίδες νέων επιχειρηματιών και επιστημόνων με αντικείμενα:

τον τουρισμό, τα πληροφοριακά συστήματα συγκέντρωσης και ανάλυσης στοιχείων για επιχειρηματικές ή άλλες δραστηριότητες με έμφαση :

- στον τουρισμό (συνεχής προώθηση, κρατήσεις, μεταφορές, ενημέρωση για δρώμενα, κλπ.),
- σχετικά με τη σύνδεση ελληνικών προϊόντων με τις τουριστικές επιχειρήσεις (εγχώρια παραγωγή, η οποία θα απευθύνεται εγχώρια, κατανάλωση με προδιαμόρφωση ζήτησης και της αντίστοιχης παραγωγής).
- αγροτική οικονομία και τυποποίηση

Έξυπνες πόλεις

Η αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών, όπως το Internet of Things, έχει οδηγήσει σιγά σιγά στην πραγματοποίηση των "έξυπνων πόλεων". Αν και δεν υπάρχει στην περιφέρεια κάποια "μεγάλη" πόλη θα μπορούσε για παράδειγμα η πόλη της Κέρκυρα (και ίσως όλο το νησί) να αξιοποιηθεί ως testbed νέων εφαρμογών και υπηρεσιών, καθώς στην Ευρώπη κυρίως υπάρχουν πολλές πόλεις με χαρακτηριστικά σαν την Κέρκυρα (ιστορικό κέντρο, απαιτητικές μελέτες, κοστοβόρες διαδικασίες για παρεμβάσεις στην πόλη κλπ.).

ΥΔΡΟΓΟΝΑΝΘΡΑΚΕΣ

Οι υδρογονάνθρακες είναι εθνικός πλούτος, εξαιρετικής σημασίας και η εξόρυξή τους θα έχει ως αποτέλεσμα αφενός την *ανάπτυξη ενός νέου επιστημονικού και τεχνικού πεδίου* στην περιοχή, αφετέρου τη *δημιουργία νέων θέσεων εργασίας* εξειδικευμένης γνώσης αλλά και νέων θέσεων σε υπηρεσίες υποστήριξης.

Παράλληλα, επισημαίνουμε ως αναγκαία την αναβάθμιση της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων στον *Εθνικό Ενεργειακό Χωροταξικό Σχεδιασμό*.

Είναι απαραίτητη η δημιουργία ενός *σύγχρονου δικτύου παρακολούθησης* (Monitoring) της αέριας και θαλάσσιας ρύπανσης αλλά και άλλων περιβαλλοντικών παραμέτρων, για τη λήψη μέτρων προστασίας του περιβάλλοντος. Η διαδικασία αυτή θα πρέπει να ξεκινήσει ήδη από τώρα, και οπωσδήποτε πριν από κάθε δραστηριότητα έστω και δοκιμαστικών γεωτρήσεων.

ΜΑΚΡΟΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΑΔΡΙΑΤΙΚΗΣ - ΙΟΝΙΟΥ

Η Περιφέρεια Ιονίων Νήσων, με *συστηματική και συνεχή διεκδίκηση*, είναι σε θέση να πρωταγωνιστήσει στην *υλοποίηση της μακροπεριφερειακής στρατηγικής* της ΕΕ. Μπορεί να κινήσει δυνάμεις ανάπτυξης με επίκεντρο τη θαλάσσια οικονομία, τη «γαλάζια ανάπτυξη», τις μεταφορές ξηράς-θάλασσας, την ενεργειακή ασφάλεια και συνδεσιμότητα, την προστασία του θαλάσσιου περιβάλλοντος, την προώθηση του βιώσιμου τουρισμού, την μεταφορά τεχνογνωσίας μεταξύ κρατών.

Ο κομβικός ρόλος της ΠΙΝ θα έχει εθνική σημασία αφού μεγάλος αριθμός «τρίτων» χωρών (Αλβανία, Βοσνία και Ερζεγοβίνη, Μαυροβούνιο και Σερβία) συνεργάζονται με κράτη μέλη της ΕΕ (Ελλάδα, Ιταλία, Κροατία και Σλοβενία).

Η Κέρκυρα, λόγω της κεντρικής γεωγραφικής θέσης στην Μακροπεριφέρεια, και ως έδρα Διοικητικής Περιφέρειας μπορεί να αναβαθμιστεί σε *κέντρο συντονισμού και παρακολούθησης της μακροπεριφερειακής στρατηγικής*, αλλά και *μεταφοράς*

στοχευμένης τεχνογνωσίας σε χώρες της Βαλκανικής (σχετική με τα επιστημονικά πεδία του πανεπιστημίου, την τεχνική κατασκευών, την αντισεισμική και ενεργειακή τεχνολογία, κ.λπ.).

✚ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΚΕΡΚΥΡΑΪΚΟΥ ΕΛΑΙΩΝΑ

Ο Ελαιώνας παραμένει αναξιποίητος ή ανοργάνωτα καλλιεργούμενος. Λόγω του μεγέθους του και της ποικιλίας των δέντρων με τον ιδιαίτερο καρπό, παρουσιάζει αναπτυξιακό ενδιαφέρον. ***Η οργανωμένη και επιστημονικά υποστηριζόμενη εκμετάλλευση απαιτεί και συγχρόνως δημιουργεί θέσεις εργασίας*** σε γεωπόνους, σε καλλιεργητές, σε ελαιοτριβεία, σε τυποποιητήρια, στην εμπορική προώθηση των προϊόντων και στον τομέα των πιστοποιήσεων ντόπιων προϊόντων.

Αντικείμενο ιδιαίτερης προσοχής αποτελεί η **περιβαλλοντική διαχείριση του κατσίγαρου** (με επανάχρησή του ως λίπασμα ή με ειδική επεξεργασία και αδρανοποίηση).

Η οικονομία κλίμακας και η ολοκληρωμένη εκμετάλλευση ελαιοδέντρων δίνει προοπτικές που εξασφαλίζουν όχι μόνο τη οικονομική βιωσιμότητα και την κερδοφορία αλλά και τη **διατήρηση και προστασία της γεωργικής γης**. Πέραν αυτών, είναι πεδίο προσέλκυσης νέων καλλιεργητών που θα εγκατασταθούν στους **περιαστικούς οικισμούς της ενδοχώρας του νησιού, με συνέπεια να αποκτήσουν ζωή και να αναπτυχθούν**.

✚ ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΣΧΟΛΑΖΟΝΤΟΣ ΚΤΙΡΙΑΚΟΥ ΑΠΟΘΕΜΑΤΟΣ

Σχολάζον κτιριακό απόθεμα αποτελούν δύο κυρίως κατηγορίες κτιρίων:

- τα ***Απαξιωμένα Τουριστικά Καταλύματα*** και
- τα ***μη χρησιμοποιούμενα Κτίρια σε Οικισμούς της Ενδοχώρας***.

Η αξιοποίηση των Απαξιωμένων Τουριστικών Καταλυμάτων συνίσταται σε **θέσπιση μέτρων αξιοποίησης** για αναβάθμιση, επαναχρησιμοποίηση, καθώς και κατεδάφιση (για την αποφυγή οπτικής ρύπανσης, εστιών μόλυνσης, κλπ.).

Η αξιοποίηση των μη χρησιμοποιούμενων **Κτιρίων σε Οικισμούς της Ενδοχώρας** προϋποθέτει **καταγραφή και καρτελοποίηση** που θα περιλαμβάνει σύντομη και περιεκτική πληροφορία για το κάθε ένα.

Με τη συνεργασία της τοπικής αυτοδιοίκησης τα κτίρια είναι δυνατό να αναβαθμιστούν και να επαναχρησιμοποιηθούν με τους κανόνες της παραδοσιακής αρχιτεκτονικής, ενσωματώνοντας νέες τεχνολογίες. Έτσι θα γίνουν παράγοντες συγκράτησης και προσέλκυσης πληθυσμού στους οικισμούς της ενδοχώρας, αντιστρέφοντας την τάση ερήμωσης και εγκατάλειψής τους.

✚ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΑ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΩΝ ΜΟΝΙΜΗΣ / ΗΜΙΜΟΝΙΜΗΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ

Τα νησιά της περιφέρειας, προκειμένου να γίνουν ελκυστικοί προορισμοί μόνιμης ή ημιμόνιμης διαμονής και δράσης ανθρώπων διαφόρων ειδικοτήτων / αντικειμένων / εθνικοτήτων που εργάζονται με τηλεργασία. Κυρίως αφορά σε ελεύθερους επαγγελματίες / ερευνητές, οι οποίοι επιλέγουν έναν "νομαδικό" χαρακτήρα εργασίας και πολύμηνη διαμονή στον ίδιο τόπο.

Η Κέρκυρα και τα περισσότερα νησιά της Περιφέρειας μπορούν να αναπτύξουν οργανωμένους χώρους εργασίας (Nomad workspaces), αλλά και αναβαθμισμένες κατοικίες με αντίστοιχες τεχνολογικές δυνατότητες. Έτσι θα γίνουν τόποι, οι οποίοι παρέχουν σύγχρονες εργασιακές εγκαταστάσεις και παράλληλα ένα "ειδυλλιακό" τοπίο εργασίας.

Η προσέλκυση ανθρώπινου δυναμικού υψηλού επιπέδου γνώσεων δίνει δυναμική προόδου στον τόπο.

Προϋπόθεση για την πραγματοποίηση μιας τέτοιας προοπτικής αποτελεί η ***Ενίσχυση και Αναβάθμιση Τηλεπικοινωνιακών Υπηρεσιών*** (κάλυψη δικτύου 4G σε όλες τις περιοχές – οπτικές ίνες).

Θετικοί παράγοντες για την επιλογή του τόπου διαμονής είναι:

- η στελέχωση και ***άρτια λειτουργία του Νοσοκομείου*** ως κίνητρο ασφάλειας της υγείας, και
- η δυνατότητα ***παροχής υψηλού επιπέδου εκπαίδευσης*** σε παιδιά οικογενειών ακόμα και από άλλα κράτη, σε συνεργασία με πρεσβείες και προξενεία.

ΘΕΜΑΤΑ ΜΕ ΥΠΕΡΤΟΠΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Περιβαλλοντικό Ισοζύγιο.

Για μια βιώσιμη οικονομία, η προστασία του περιβάλλοντος πρέπει να είναι το **απαράβατο όριο για κάθε οικονομική δραστηριότητα**. [Μαρία Καραμανώφ Σύμβουλος Επικρατείας]

Στο πλαίσιο αυτό η **εισαγωγή της έννοιας του ισοζυγίου** στις περιπτώσεις μείζονων ανθρωπογενών παρεμβάσεων στο χώρο, θα καθορίζει ότι το περιβάλλον δεν είναι λάφυρο και η εκμετάλλευσή του δημιουργεί την υποχρέωση του παρεμβαίνοντος να παρέχει αντισταθμίσιμα που εξισορροπούν την αναπόφευκτη ζημιά που προκαλείται.

ΧΩΡΟΤΑΞΙΑ – ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΕΙΣ – ΧΡΗΣΕΙΣ ΓΗΣ

Σχεδόν όλα όσα αναφέρονται στην ανάπτυξη εντάσσονται σε έναν συνολικό σχεδιασμό και διαχείριση του χώρου, των δραστηριοτήτων και των πόρων.

Ως εκ τούτου η ύπαρξη και η εφαρμογή Χωροταξικού Σχεδιασμού είναι η κυριότερη προϋπόθεση για την ανάπτυξη.

Η εφαρμογή του θα συμβάλλει στην προστασία του περιβάλλοντος και στην αειφορία, ενώ ο σχεδιασμός του πρέπει να είναι **κριτήριο και προϋπόθεση χρηματοδότησης της Τοπικής Αυτοδιοίκησης από την Κεντρική Κυβέρνηση**.

➤ ΑΠΟΤΥΠΩΣΗ ΘΕΣΜΙΚΩΝ ΓΡΑΜΜΩΝ

Η αποτύπωση των θεσμικών γραμμών με το **εθνικό σύστημα συντεταγμένων ΕΓΣΑ 87** σε γεωχωρική ηλεκτρονική πλατφόρμα, θα έχει τεράστια οφέλη στην ανάπτυξη της χώρας.

Ο μονοσήμαντος και απόλυτος καθορισμός τους (όρια οικισμών, οδοί, ρέματα, γραμμές αιγιαλού – παραλίας κλπ.) δίνει τη δυνατότητα άμεσης εφαρμογής χωροταξικών σχεδίων, καθορισμού χρήσεων γης και εν τέλει αξιοποίησης και ανάπτυξης περιοχών. Επιπλέον, στη γεωχωρική πλατφόρμα μπορούν (πρέπει) να αποτυπωθούν οι γραμμές του ΔΕΔΔΗΕ, ΟΤΕ, ύδρευσης – αποχέτευσης κλπ., κι έτσι κάθε μελλοντικό έργο θα λαμβάνει υπόψη την υπάρχουσα κατάσταση με συνέπεια το σημαντικό περιορισμό του κόστους.

Το ΤΚ/ΤΕΕ ήδη υλοποίησε πιλοτικά και με εθελοντική συμμετοχή μελών του, την **αποτύπωση των ορίων του περιαστικού οικισμού Γουβιών με συντεταγμένες ΕΓΣΑ 87**, εξάγοντας χρήσιμη εμπειρία και συμπεράσματα.

➤ ΠΟΛΕΟΔΟΜΗΣΕΙΣ

Η έλλειψη πολεοδομημένου χώρου, είναι μια από τις αιτίες της αυθαίρετης δόμησης. Ο χρόνος ολοκλήρωσης των πολεοδομικών μελετών ξεπερνάει κατά πολύ κάθε όριο ανοχής (ακόμα και τα 15 χρόνια) με αποτέλεσμα όταν θα έρθει η ώρα της εφαρμογής αυτή να είναι αδύνατη διότι τα δεδομένα μοιραία θα έχουν αλλάξει κατά πολύ. Κάθε αναπτυξιακό σχέδιο απαιτεί την περιστολή αυτής της στρέβλωσης.

ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ (επισυνάπτεται το πλήρες κείμενο της Αντιπροσωπείας του ΤΚ/ΤΕΕ) *

➤ Η ΔΗΜΟΣΙΑ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΩΣ ΕΘΝΙΚΟΣ ΠΛΟΥΤΟΣ

Είναι ένα από τα λίγα, πλέον εργαλεία άσκησης κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής για κάθε κυβέρνηση. Εάν αγνοηθεί αυτή η διάσταση και υπό το καθεστώς πιέσεων παραχωρηθούν ή πωληθούν δημόσια περιουσιακά στοιχεία, αφαιρείται οριστικά η δυνατότητα αυτή. Όσο δε, η περιουσία *παραμένει αναξιοποίητη θα απαξιώνεται, θα καταρρέει ή/και θα καταπατάται.*

Όμως στην παρούσα συγκυρία, στα δημόσια ακίνητα *αποδίδεται πλέον «επενδυτική ταυτότητα»*, μετατρέπονται σε ιδιότυπο εμπόρευμα και εφοδιάζονται, το καθένα, με προσαρμοσμένο στην περίπτωση νομικό καθεστώς χρήσεων και λειτουργιών, ώστε να είναι ελκυστικότερο για τους επενδυτές.

Παύει να ισχύει, δηλαδή, γι αυτά ο χωροταξικός σχεδιασμός ή η περιβαλλοντική νομοθεσία. [(ΕΣΧΑΔΑ) Ειδικά Σχέδια Χωρικής Αξιοποίησης Δημοσίων Ακινήτων] [fast track]. Αυτό πρέπει να σταματήσει.

Η διαδικασία της αξιοποίησης της δημόσιας περιουσίας πρέπει να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες και να στηρίζεται σε θεμελιώδεις αρχές:

- Να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον (σύμφωνα με τις Συνταγματικές αξίες).
- Να συμφωνεί με την εθνική στρατηγική
- Να σέβεται και να εναρμονίζεται τις τοπικές ιδιαιτερότητες
- Να δίνει προοπτική ανάπτυξης
- Να εξασφαλίζει θέσεις εργασίας
- Να είναι περιβαλλοντικά και χωροταξικά επιτρεπτή
- Να γίνεται με διαφανείς διαδικασίες
- Να υπάρχει δημόσιος έλεγχος της τήρησης των κανόνων
- Να συνεκτιμώνται όλες οι παράμετροι που θα επηρεαστούν από την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και να μην κυριαρχεί η παρωπιδική οπτική του άμεσου ταμειακού αποτελέσματος.

Οι πόροι και τα προκύπτοντα οφέλη από την αξιοποίηση, θα πρέπει να υπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες εθνικού και τοπικού χαρακτήρα. Η δημόσια αρχή που θα έχει την

ευθύνη της αξιοποίησης, θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι συνδεδεμένη και με την τοπική κοινωνία.

➤ ΚΑΤΑΓΡΑΦΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΣ

Είναι αυτονόητο, ότι η *συστηματική καταγραφή της δημόσιας περιουσίας (υπουργείων, ΟΤΑ, Ιδρυμάτων κ.λπ.)* είναι έργο το οποίο πρέπει άμεσα να ξεκινήσει σε όλη την επικράτεια. Τα στοιχεία των καταγραφών πρέπει να *καταχωριστούν σε βάση δεδομένων* η οποία θα ενημερώνεται και θα παρακολουθείται διαρκώς.

ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΟ ΕΡΓΟ

➤ ΚΩΔΙΚΟΠΟΙΗΣΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ

Θεωρούμε ότι είναι θεμελιώδης προϋπόθεση της δημοκρατικής λειτουργίας της χώρας. Ο τρόπος νομοθέτησης διαχρονικά είναι αμέθοδος, άρα αντιεπιστημονικός.

Οι επιπτώσεις είναι ορατές στην καθημερινή λειτουργία των δημοσίων υπηρεσιών, στην άσκηση των δημοκρατικών δικαιωμάτων των πολιτών, στα αδιέξοδα που δημιουργούν αντικρουόμενες διατάξεις που ισχύουν ταυτόχρονα. *Ένας από τους σημαντικότερους αντιαναπτυξιακούς παράγοντες είναι το γεγονός ότι η ελληνική νομοθεσία είναι κατακερματισμένη και διάσπαρτη.*

➤ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΝΟΜΩΝ

Κάθε νέος νόμος θα πρέπει υποχρεωτικά να περιλαμβάνει τη *μεθοδολογία και τους μηχανισμούς ελέγχου της εφαρμογής του*, καθώς και τους πόρους που θα απαιτηθούν. Σε πλήθος νόμων που σήμερα ισχύουν, ή δεν υπάρχει ή είναι εξαιρετικά χαλαρός ο τρόπος ελέγχου της εφαρμογής τους. Έτσι κυριαρχεί η αυθαιρεσία με συνέπεια την καταστροφή των ισορροπιών που ευνοούν την ανάπτυξη.

ΚΡΑΤΙΚΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ – ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

Ο τρόπος με τον οποίο λειτουργούν οι κρατικοί μηχανισμοί και οι δημόσιες υπηρεσίες αποτελεί τροχοπέδη στην ανάπτυξη. Αποσαφηνίζουμε ότι η παρατήρηση, πρωτίστως, αφορά στις δομές και το νομικό – κανονιστικό πλαίσιο λειτουργίας τους, και δευτερευόντως και πολύ λιγότερο στους δημοσίους υπαλλήλους.

➤ ΣΥΝΤΟΝΙΣΜΟΣ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ

Η λειτουργία των υπηρεσιών, σε σημαντική έκταση χαρακτηρίζεται από δύο αντίθετες ζημιογόνες συμπεριφορές:

είτε συμπεριφέρεται σαν «*τέλεια ανακλαστική επιφάνεια*» παραπέμποντας προς κάθε κατεύθυνση τα θέματα που δέχεται,

είτε μετατρέπει το χώρο ευθύνης της σε «*βιλαέτι*» υπερβαίνοντας τα όρια που ορίζει το πλαίσιο λειτουργίας της, καταχρώμενη την εξουσιοδότηση που της έχει παραχωρηθεί.

Για την άρση της δυσκολίας, είναι αναγκαία *η παρακολούθηση, και ο συντονισμός των δημόσιων υπηρεσιών*, πράγμα το οποίο αυτή τη στιγμή δε συμβαίνει.

➤ **ΜΕΤΡΗΣΗ ΤΟΥ ΚΟΣΤΟΥΣ ΤΩΝ ΜΗΧΑΝΙΣΜΩΝ**

Πάγια και οπωσδήποτε ανασταλτική για την ταχύτητα και ορθότητα παραγωγής αναπτυξιακού αποτελέσματος είναι η λειτουργία των δημόσιων μηχανισμών (υπηρεσιών) ελέγχου. Η συνέπεια της *κακής λειτουργίας τους είναι η παραγωγή γραφειοκρατίας, καθυστερήσεων και εμποδίων* που είναι αντιπαραγωγικά.

Το πρόβλημα γίνεται σαφές αν *μετρηθεί ο χρόνος και το κόστος υλοποίησης του φυσικού αντικειμένου* από τον ανάδοχο, και *συγκριθεί με τον χρόνο ολοκλήρωσης των διαδικασιών μέχρι την πληρωμή του*.

Θεωρούμε επιτακτική την *ανάγκη συστηματικής μέτρησης του κόστους με το οποίο επιβαρύνεται το ελληνικό δημόσιο από την σημερινή λειτουργία των μηχανισμών παρακολούθησης* σε σχέση με το κόστος υλοποίησης των έργων, μελετών και παροχής υπηρεσιών.

Είναι βέβαιο ότι θα απαιτηθούν σοβαρές μεταρρυθμίσεις στον τομέα αυτό, οι οποίες αν υλοποιηθούν, μπορούν να οδηγήσουν σε επιτάχυνση και βελτίωση του τελικού αποτελέσματος.

*Αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας από το ΤΑΙΠΕΔ

Θέση Αντιπροσωπείας ΤΚ/ΤΕΕ

(όπως εγκρίθηκε στην συνεδρίαση της 16/10/2014)

Διανύουμε περιόδους γενικευμένης κρίσης που διαπερνά την ελληνική κοινωνία σε όλα τα επίπεδα: θεσμικά, οικονομικά, δομικά, λειτουργικά. Τα διάχυτα συμπτώματα απορρύθμισης, λόγω του ορυμαγδού των ψηφιζόμενων νόμων που δεν επεξεργάζεται ούτε συζητά το κοινοβούλιο και οι συνεχείς πιέσεις των δανειστών, αναδεικνύουν την αδυναμία αναστροφής αυτής της κατάστασης. Η ανεργία παραμένει σε πρωτοφανή υψηλά ποσοστά. Οι τράπεζες κρατούν αμυντική στάση και δεν δανειοδοτούν ούτε τις υγιείς επιχειρήσεις, ενώ είναι άκρως επιθετικές απέναντι σε αυτούς που δάνεισαν. Η παραγωγή των επιχειρήσεων της χώρας βρίσκεται στο ναδίρ, εξαιτίας της αφαιμάξης πόρων από την υπερφορολόγηση, της απουσίας υγιών και αποτελεσματικών δομών στήριξης της παραγωγής, της πολυνομίας και κακονομίας, της απίστευτης γραφειοκρατίας και του διάχυτου κλίματος αβεβαιότητας.

Η ανάσχεση των δυσμενών επιπτώσεων σε αυτό το περιβάλλον, απαιτεί την εξεύρεση πόρων που δεν θα προέρχονται από δανεισμό.

Μία από τις λίγες πηγές πόρων, που σήμερα απέμειναν, φαίνεται να είναι η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, που διαχρονικά πρέπει να βρίσκεται στα αναπτυξιακά σχέδια κάθε κυβέρνησης.

Η διαδικασία της αξιοποίησης της περιουσίας αυτής, επειδή ακριβώς είναι δημόσια, πρέπει να υπακούει σε συγκεκριμένους κανόνες και να στηρίζεται σε θεμελιώδεις αρχές:

- ✓ Να υπηρετεί το δημόσιο συμφέρον (ουσιωδώς, όχι ως διατύπωση χωρίς περιεχόμενο).
- ✓ Να συμφωνεί με την εθνική στρατηγική που μένει να χαραχθεί.
- ✓ Να καθοριστεί η πραγματική αξία του κάθε περιουσιακού στοιχείου που πρόκειται να αξιοποιηθεί.
- ✓ Να σέβεται και να εναρμονίζεται με τις τοπικές ιδιαιτερότητες, αλλά και να προβάλλει τα συγκριτικά πλεονεκτήματα.
- ✓ Να εξετάζεται η κάθε περίπτωση ξεχωριστά ως προς τους κύριους άξονες: τον οικονομικό, τον περιβαλλοντικό και τον πολιτισμικό.
- ✓ Να είναι συνταγματικά συμβατή.
- ✓ Να δίνει προοπτική ανάπτυξης.
- ✓ Να εξασφαλίζει θέσεις εργασίας.
- ✓ Να είναι περιβαλλοντικά και χωροταξικά επιτρεπτή.

- ✓ Να γίνεται με διαφανείς διαδικασίες.
- ✓ Να υπάρχει δημόσιος έλεγχος της τήρησης των κανόνων.
- ✓ Να συνεκτιμώνται όλες οι παράμετροι που θα επηρεαστούν από την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας και όχι μόνο η παρωπιδική οπτική του άμεσου ταμειακού αποτελέσματος.

Οι πόροι και τα προκύπτοντα οφέλη από την αξιοποίηση, θα πρέπει να υπηρετούν τις κοινωνικές ανάγκες εθνικού και τοπικού χαρακτήρα. Η δημόσια αρχή που θα έχει την ευθύνη της αξιοποίησης, θα πρέπει οπωσδήποτε να είναι συνδεδεμένη και με την τοπική πραγματικότητα.

Η δημόσια περιουσία, ως εθνικός πόρος, είναι ένα από τα λίγα, πλέον, εργαλεία άσκησης κοινωνικής και αναπτυξιακής πολιτικής για κάθε κυβέρνηση. Εάν αγνοηθεί αυτή η διάσταση και ανεξέλεγκτα παραχωρηθούν ή πωληθούν δημόσια περιουσιακά στοιχεία, αφαιρείται για πάντα η δυνατότητα αυτή. Όσο δε, η περιουσία παραμένει ανεκμετάλλευτη θα απαξιώνεται, θα καταρρέει ή θα καταπατάται.

Με γνώμονα τα παραπάνω, η θέση μας για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, είναι:

1) Σε καμία περίπτωση δεν συμφωνούμε με την ανάδειξη του κρατικού μηχανισμού σε «επιχειρηματία». Άλλωστε, η μακρόχρονη εμπειρία δείχνει ότι κατά τη λειτουργία του κράτους «επιχειρηματία» κυριάρχησε η ευνοιοκρατία και η υπερχρέωση, ενώ το επίπεδο των υπηρεσιών είναι χαμηλό.

2) Είμαστε αντίθετοι στην ανάθεση του έργου στον ιδιωτικό τομέα με αδιαφάνεια, χωρίς περιορισμούς, χωρίς εγγυήσεις και χωρίς έλεγχο της τήρησης κανόνων, που αφενός θα εξασφαλίζουν τα συμφέροντα της κοινωνίας, αφετέρου θα προστατεύουν και τον ιδιώτη από την αυθαιρεσία της κακής λειτουργίας των υπηρεσιών ελέγχου.

3) Προκρίνουμε ως βιώσιμη τη λύση για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας είτε από ιδιωτική επιχείρηση, που θα λειτουργεί μέσα σε πλαίσιο κανόνων και την τήρησή τους θα εξασφαλίζει το Ελληνικό Δημόσιο, είτε από ανεξάρτητη δημόσια δομή, κρατική ή άλλη, η οποία θα υπακούει στο ίδιο κανονιστικό πλαίσιο με αυτό του ιδιώτη και θα υπόκειται στους ίδιους ελέγχους.

Τι συμβαίνει σήμερα

Με αποφάσεις της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων, μεταβιβάζεται στο ΤΑΙΠΕΔ το δικαίωμα παραχώρησης ή πώλησης περιουσιακών στοιχείων του Δημοσίου σε τρίτους. Ο τρόπος που λειτουργεί το ΤΑΙΠΕΔ, όπως προβλέπεται από το ν. 3986/2011 ίδρυσής του, δεν ικανοποιεί τους κανόνες και τις αρχές που ήδη αναφέραμε. Δεν προβλέπεται, καν, η έγκριση των αποφάσεών του από το Ελληνικό Κοινοβούλιο.

Έχει αφαιρεθεί, τελικά, από το Ελληνικό Κράτος ο ρόλος του εγγυητή και του θεματοφύλακα και έχει ανατεθεί η διαχείριση στο ΤΑΙΠΕΔ που ενεργεί σαν ανεξέλεγκτο δημοπρατήριο του εθνικού πλούτου που του μεταβιβάζεται.

Οι εκχωρήσεις και οι πωλήσεις μέσω του ΤΑΙΠΕΔ γίνονται:

- με άγνωστους όρους,
- χωρίς τον προηγούμενο καθορισμό της αξίας του περιουσιακού στοιχείου,
- χωρίς διάλογο για την εκτίμηση των επιπτώσεων,
- χωρίς να διασφαλίζεται το δημόσιο συμφέρον και
- χωρίς να τεκμηριώνεται για την κάθε περίπτωση το όφελος, που θα συμβάλλει στην προοπτική ανάπτυξης και βελτίωσης των συνθηκών της ζωής των Ελλήνων.

Σύμφωνα με τα προηγούμενα, συμπεραίνουμε ότι:

- 1) Είναι αναγκαία η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, αφού είναι ανεκμετάλλετος πλούτος, με σαφείς και κοινά αποδεκτούς όρους.
- 2) Μέρος των προσποριζόμενων οφελών από την αξιοποίηση, πρέπει να ανατροφοδοτήσουν την ανάπτυξη ώστε να δημιουργηθούν νέες θέσεις εργασίας.
- 3) Η «αξιοποίηση» της δημόσιας περιουσίας με τον τρόπο που λειτουργεί το ΤΑΙΠΕΔ, δεν είναι σε καμία περίπτωση αποδεκτή.

Τι προτείνουμε:

Η αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, επιβάλλεται να γίνει συστηματικά και τεκμηριωμένα, με μέτρηση των οφελών και με λογοδοσία στην κοινωνία. Γι' αυτό, είναι αναγκαίος ο καθορισμός μεθοδικών βημάτων που θα οδηγούν σε ασφαλή αποτελέσματα και τα οποία θα μπορούν να αποτιμηθούν, να συγκριθούν και να μετρηθούν. Έτσι, η διαδικασία της αξιοποίησης προστατεύεται από τους κερδοσκόπους, οι οποίοι καλύτερα από οποιονδήποτε άλλο, αντιλαμβάνονται τα εκούσια ή ακούσια «κενά ασφαλείας» των διαδικασιών.

Τα προτεινόμενα βήματα, τα οποία συνιστούν τη ραχοκοκαλιά της μεθόδου, χωρίς να αποκλείονται και άλλα που εξειδικεύουν την κάθε ξεχωριστή περίπτωση, είναι:

- Η λεπτομερής καταγραφή της περιουσίας κάθε διοικητικής δομής – δήμου, περιφέρειας, υπουργείου κ.λπ.
- Η εκτίμηση της πραγματικής αξίας (όχι μόνο χρηματικής) του περιουσιακού στοιχείου.
- Το πλάνο αξιοποίησής του, ενταγμένο σε εθνικό και τοπικό αναπτυξιακό σχέδιο.
- Η εκτίμηση των αρνητικών επιπτώσεων της αξιοποίησης και ο καθορισμός αντισταθμιστικών δράσεων, ώστε τελικά να προκύψει προστιθέμενη αξία.
- Η προσεκτική διερεύνηση των προθέσεων της αγοράς που αφορά στην κάθε ξεχωριστή περίπτωση αξιοποίησης.

- Η διαγωνιστική διαδικασία με κριτήρια που θα περιλαμβάνουν: το χρηματικό τίμημα, την αναπτυξιακή προοπτική, τη δημιουργία θέσεων εργασίας, την περιβαλλοντική και πολιτισμική αναβάθμιση.
- Η συμβασιοποίηση που, εκτός από τους κατά περίπτωση όρους, θα περιλαμβάνει τους κανόνες και τις αρχές που ήδη αναφέραμε.
- Ο δημόσιος έλεγχος της τήρησης των όρων της σύμβασης.
- Η μέτρηση και επαλήθευση της προβλεπόμενης απόδοσης της αξιοποίησης του κάθε περιουσιακού στοιχείου, ώστε να επιτυγχάνεται η αυτοδιόρθωση των διαδικασιών.
- Δημοσιοποίηση των ωφελημάτων στο πλαίσιο λογοδοσίας προς την κοινωνία.

Ποιος υλοποιεί τη διαδικασία για την αξιοποίηση:

Ανάλογα με τη σημαντικότητα και την κυριότητα του περιουσιακού στοιχείου, την ευθύνη της αξιοποίησης μπορεί να έχει ο δήμος, η περιφέρεια, ή η κεντρική κυβέρνηση.

Πώς γίνεται η υλοποίηση:

Με τη στελέχωση δημόσιων δομών με εξειδικευμένους δημόσιους υπαλλήλους, με τη συνεργασία φορέων με θεσμικό ρόλο συμβούλου της κυβέρνησης –π.χ. ΤΕΕ, ΟΕΕ, άλλα επιμελητήρια, δικηγορικούς συλλόγους-, με στήριξη από τα πανεπιστήμια της χώρας, ή μέσω έγκυρων οίκων με εξειδικευμένη τεχνογνωσία.

Ποιος παρακολουθεί και επαληθεύει τις προβλέψεις απόδοσης:

Με ευθύνη του δημοσίου και κάτω από τη γενική εποπτεία του, εξειδικευμένοι φορείς μπορούν να αναλάβουν τη συγκεκριμένη υπηρεσία, με παραδοτέα που θα ελέγχονται και θα αξιολογούνται, ώστε με δυναμικό τρόπο να αυτοβελτιώνεται η διαδικασία.

Συναισθανόμενοι την κρισιμότητα των καιρών, θεωρούμε απαραίτητη την έναρξη ειλικρινούς διαλόγου που θα ολοκληρωθεί σε σύντομο χρόνο, μακριά από λαϊκισμούς, αφορισμούς, μικροϊδιότητες και καταστροφικούς τακτικισμούς. Το διάλογο αυτό, που θα βασίζεται σε πραγματικά δεδομένα για την αξιοποίηση της δημόσιας περιουσίας, πρέπει να τον ανοίξουμε τόσο μεταξύ μας στο ΤΕΕ, όσο και με τους άλλους επιστημονικούς και παραγωγικούς φορείς, την τοπική και κεντρική διοίκηση.

ΑΠΟΦ.: ΑΝΤ/2014/Σ04/Τ/04/16-10-2014